

Թափափլուխ Ռո-Թախ :

ԹԱԳԱԳՆՈՒԽ՝ ըստածը՝ ԹուԹա-
կի՝ տեսակներուն մէջ խիստ աղուոր-
ներէն մէկն է՝ գոյնզգոյն փետուրնե-
րով : Չայնը հասարակ ԹուԹակին
ձայնէն ախորժեղի է, կամ գէթ ա-
նոր ձայնին չափ գէշ չէ, և անոր պէս
ալ կրնայ խօսիլ սորվիլ՝ բայց շատ
գժուարութեամբ : ԹուԹակին ու-

րիչ զանազան տեսակներէն ասով
կրտարբերի որ պոչը սովորաբար քա-
ռակուսի կըլլայ . գլխուն վրան ալ
Թափի կամ կատարքի պէս տնկուած
փետուրներ կունենայ . աս փետուր-
ները բարկութեան կամ մեծ ուրա-
խութեան մը մէջ եղած ատենը կը-
շտկուին, ու անով աւելի գեղեցիկ
կերենայ : Բնական շարժմունքը և
մարմնոյն կտորրտուածքը շատ սիրուն
վայելչութիւն մը կուտան իրեն : Ըն-

1 Եւրոպացիք ասոր անունը ձայնէն առնելով՝
Բ-Կ-Թ-Կ (Kakatoës) գրած են :
2 Տ-Գ-Գ-Գ-Գ, Գ-Գ-Գ-Գ :

կէ զատ՝ խիստ շուտ կրնտանենայ ու կըհնազանդի ոչ միայն իրեն կերակուր տուողին, հապա նաև որ և իցէ անծանօթ մարդու որ հետը խօսի : Ընթացունս պահել ուղղը աղէկ պէտք է նայի որ տանը մէջ կամ անոր կեցած սենեակը կահ կարասիք չգրտնուի . վասն զի մէկ զարմանալի ու փաստակար սովորութիւն մը ունի աս թռչունս որ կարծր ու սուր կտուցովը ինչ բան որ գտնէ՝ իբր թէ անով խաղալու պէս կըկըտցէ, կըկրծէ, կապականէ, թէ լաթեղէն ըլլայ և թէ փայտեղէն : Ընթացունս համար, որպէս զի աս փաստները չըլլան, պէտք է ծառի մը ճիւղ կամ կոճ՝ դնել առջևը, որ ինչ փաստ որ կուզէ ընել՝ անոր վրայ ընէ :

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Երբոր ողայ մը լեզու էլէլէ, էնչ խնամք ընելու է վրան :

ՏՂԱՅ մը լեզու ելլելու ատեն՝ որովհետև խելքն ալ աւելի բացուած կըլլայ, ծնողքը առջի ըսած կանոննիս պահելէն զատ՝ շատ զգուշաւոր պիտի ըլլան իրենց խօսակցութեան ու գործողութեանը մէջ, և ամենեւին պիտի չխօսին ու չընեն այնպիսի բաներ որ տղոց սիրտը կարենան աւրել ու չարացնել : Խօսակցութեան կողմանէ իրենց ընելու զգուշութիւնները ասոնք պիտի ըլլան .

Ընթացունս բանէ առաջ պիտի նային ծնողքն որ տղոց առջև յիշոցք՝ չընեն, և ոչ անպարկեշտ ու անհամեմատ խօսքեր բանեցնեն, ոչ բարկութեամբ և ոչ կատակով . պիտի գիտնան որ յիշոցքը սատանայական խօսակցութի մըն է որ սովորաբար կիրքով գործա

1 ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ :

ծուելուն համար՝ տղոց միտքը խիստ շուտ կըմնայ, և ինչուան որ ծերանան՝ չեն մոռնար . բերնով ալ չբանեցնեն նէ՝ իմաստը մտքերնին կապականէ : Երբնայտ պիտի զգուշանան անէծք ընելու չար սովորութեանէն, որ սուրբ գրքին ըսածին նայելով շատ անգամ ալ կըկատարուի ի պատիժ ծնողաց անկարգութեանը : Տղուն առջև ուրիշի վրայ պէտք է գէշ խօսիլ ու բամբասանք ընել : Տղան յանդիմանելու ատեն պէտք է նախատական խօսքեր գործածել . զոր օրինակ ամենեւին պէտք է ըսել, անպատիւ, անօրէն, չի, չըլլաւ, շանխոյ, էշ, կոճ, չի, խելք, և ասոնց նման անշնորհք և անբանական բառեր . վասն զի տղան այսպիսի կոպիտ խօսակցութիւններէն միայն աս խելքը կըսորվի որ երբոր մեծնայ՝ նոյն բառերը ինքն ալ ուրիշի կըգործածէ : Աստիկ պէտք է զգուշանան նաև սուտ զուրցելէն, ուրիշի չարիք ուզելէն, ու վրէժխնդրութեան խօսքերէն : Եւ աս բաներէս ոչ միայն ծնողք պիտի զգուշանան, հապա նաև տան մէջ եղողներն ալ պիտի զգուշացնեն . և թէ որ մէկը յանկարծ սխալի՝ պէտք է յանդիմանեն, տղուն ալ ապսպրեն որ ինքը ամենեւին այնպիսի բաներ չխօսի :

Երբորդ, մեծ զգուշութիւն պիտի ընեն ծնողք որ տղոց առջև փաստակար ու գէշ պատմութիւններ չըպատմեն . պատմելու ալ ըլլան նէ՝ մէջի պակասութիւնները իմացնեն կամ վարզարնեն : Ընթացունս պատմութիւններէն ալ զգուշանալու է որ չարութիւնը վարպետութեամբ մը եղած կերևնայ մէջերնին, ինչպէս են վարպետութեամբ եղած գողութիւն, ուրիշը խաբել, և այլն : Ասան զի տղան ասանկ բաներ լսելով՝ ինքն ալ կըվառուի ընելու . մանաւանդ երբոր տեսնէ թէ ուրիշները կըխնտան, ու ինչ աղէկ վարպետութիւն է ըսելով կըզարմանան : Խիստ պիտի զգուշանան տղոց առջև անհամեմատ պատմու